

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
Vidéken: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor 50 fill.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: **Egyesszám ára 4 fillér.**
Dr. Varga Lajos. Békásy Jenő. Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca 11. Telefon 412.

Védekezzünk.

Debrecen, 1905 április 5.

(V.) Sokan azt mondják, hogy a politikai helyzet nagyon bonyolult. Én — megvallom — az ellenkezőről vagyok meggyőződve. Hiszen az uralkodó nagyon jól tudja, hogy a választás eredményéhez képest mit kíván a nemzetnek országgyűlési többsége? Kívánja a megsértett alkotmányunk teljes épségben való helyreállítását, azoknak a nemzeti jogoknak végre valahára életbe léptetését, melyek megilletik a nemzetet Ausztriával szemben

a hadseregben a 67-es kiegyezés és a közgazdasági téren ugyanazon kiegyezés és más törvényeknek alapján és végre

saját belügyeinkben: a választói jognak a változott viszonyokhoz való alkalmazását, ezzel egyidejűleg a köztisztviselők és az állam közötti közjogi viszonyunk törvény útján való szabályozását.

A nemzet részéről tehát nincs homályba burkolva egyetlen pont sem, itt tehát bonyodalomról szó sem lehet.

A hosszú és változatos királyi kihallgatások és tanácskozások pedig viszont megismertették a király felfogását a nemzeti követelményekkel szemben mely abban csucosodott ki, hogy belügyeinkben csinálhatunk azt, ami nekünk jól esik, ellenben

Ausztriával fenálló gazdasági közösségnek gyilkos nyomása alul csak akkor szabadulhatunk fel, hogyha ezt az osztrák sógor megengedni kegyes lesz,

a hadsereg kérdésében pedig a legfőbb vélemény az, hogy de már attól orrunk foghagymás.

Ezek szerint tehát a helyzet egészen tiszta, világos és átlátszó úgy fent, mint ide alant. Mindazt megtehetjük, a mi — osztrák szempontból tekintve — hazánk „tartományi” jellegén nem változtat, de semmi olyast, a mi az államnak teljes önállóságát, Ausztriától való függetlenségét kidomboríthatná. Szerintem tehát a helyzet annyira tiszta, amilyen még soha se is volt.

Ide alant megdönthetetlen védőbástyaként áll a nemzet jogai mellett a szövetkezett ellenzék, oda fenn pedig az a hagyományos osztrák szellem, mely nem felejt a multban elkövetett bűneit és nem okul helyrehozhatatlan botlásain.

Mi legalább tanultunk a saját kárunkon és ez a keservesen szerzett tapasztalat forrasztott bennünket össze, hogy elháríthassuk a ránk törő veszedelmet; az osztrák szellem saját hibáin, saját kárán sem tanul és kell, hogy ennek az oktalanságának megigya a keserű levét.

Az ellenzék ismeri erejét és teljes mértékben ismeri a határt, ameddig erejéhez mérten a parlamentarizmus elvei szempontjából elmehet. Ismeri kötelességét és — mint azt a tények bizonyítják — kötelességét teljesíteni akarja is.

Ez a kötelesség ma még *nem megdöntése* a 67-es kiegyezésnek, hanem *életbeléptetése és megvalósítása* azoknak a jogoknak, a melyek a nemzetet a 67-es kiegyezésnek alapján a törvény betűi és szelleme szerint megilletik.

A 67-es kiegyezés megdöntésének ma még *nincs* országgyűlési többsége, de van az abban rejlő nemzeti jogok életbeléptetésének. És annál megdönbentőbb az a királyi elhatározás, mely ennek a többségnek áll ellent, mely többség szentesített törvényben gyökeröző jogoknak megvalósítását követeli.

Nem bonyolult tehát a helyzet, hanem rossz. Rosszabb mint volt 1904 november 18-án és rosszabb mint volt az országgyűlésnek törvényellenes feloszlása idejében.

Mert akkor még lehetett szó arról, hogy a nemzet és király közötti ellentétet áthidalja a kormány felelőssége; a házszabály széttördelése, az alkotmány felrugasza egy elvakult kormánydobzódásának volt tulajdonítható ugyan, de most közvetlenül a király került a nemzettel a legélesebb és a legkínosabb ellentétbe.

Lehullott tehát a lepel, szemünk előtt kitérül a láthatár. Látjuk feltűnődeznit — az elkövetett alkotmányselelmek nyomán — a törvényellenes kormányzatnak jelenségeit, látjuk közeledni a tomboló zivatart, melylyel szemben védekeznünk kell.

Egyedüli védelmi eszközünk a törvény. Ennek tühegyét szegezzük ellenébe minden törvényellenes kormányzati cselekménynek. A hazának és az alkotmányunk szeretete arra indítson minden polgárt, hogy védje a hazát és védje az alkotmányt. A hazafiúi becsületérzés súlyos kötelességeket ró reánk, mely kötelességek teljesítése elől kitérni csak a hazaárulóknak szabad.

El kell vágni azt a forrást, melyből a leendő kormány törvényellenes kormányzatához az erőt meríti. Nem fizetünk egy filléryi adót, és nem adunk egy szál ujjoncot sem. A ki meg nem szavazott adónak behajtásáért reánk tör, a ki az országgyűlés által meg nem ajánlt ujjoncot besorozni akar: nemcsak hivatalos hatalmával él vissza, hanem megtámadja tulajdonunk szentségét és merényletet követ el a személyes szabadság ellen.

Az országgyűlés törvényellenes feloszlásával a kormány félremagyarázhatatlanul törvényellenesen járt el. Ez volt tehát az első lépés a forradalom felé. Ezt az első lépést — ha a jelek nem csalnak — több is követi. Következni fog országgyűlés elnapolása, esetleg ismételt feloszlása, adóbehajtás és ujjoncállítás rendeleti uton stb. stb. Hogy mily sorrendben: az teljesen mellékes. Lesznek királyi és kormánybiztosok városokban és vármegyékben, alispánok, polgármesterek, városi és vármegyei tisztviselőknek felfüggesztése, adóbehajtás és ujjoncoktatás katonai karhatalommal! Tanulni leszünk tehát egy olyan forradalomnak, a telivér, melyet nem a nép, hanem a kormányzat készít a nemzet ellen: de a melynek azzal a higgadtsággal és azzal az erővel fogunk ellenállani, a mely higgadtságot és erőt a törvényben vetett bizalom és jogainknak teljes tudata nekünk megadhat.

Jöjjön hát, a minék jönnie kell!

A félhivatalos Magyar Nemzet tegnapi száma közli e nem érdektelen sorokat:

Lukács László pénzügyminisztert a sajtónak egy része még mindig a helyzet előterébe állítja. Konstatálni óhajtjuk és pedig hiteles értesülés alapján, hogy azok a lapok, a melyek ennek a kombinációnak teret adnak, helytelen nyomot követnek, mert Lukács László az ügyek vezetésének átvételére nem is gondol, sőt a legutóbbi kompromisszum tárgyalásainak meghiusultával, az 5 közvetítő missziója is véget ért. A pénzügyminiszter a legutóbbi napokban buzgón fáradozott azon, hogy a katonai probléma kikapcsolására alapított terv bázisán a kibonyolítás objektív akadályait elhárítsa, e terv meghiusultával azonban még a közvetítésre irányuló fáradozása is befejezettnek tekinthető. Mai vezető cikkelyünkben igyekeztünk ezeket a tárgyalásokat a közvélemény előtt kellő világításba helyezni s ha e helyen is utalunk a történeteknek erre az előadására, úgy tesszük ezt azért, mert az előadottakban alapos indokolását látjuk annak, ha Lukács László az aktív politika folytatására egy csepp kedvet sem érez.

A politikai válság.

Sűrűn járták a politikusok néhány hónap óta azt az utat, amely a koalíciótól a királyhoz vezetett. Két nap óta ez az út többé nem létezik. A koalíció még a *tanácskozás alapjául sem tartotta elfogadhatónak* azt a kibontakozási tervezetet, amelyet a király *Andrássy Gyula gróf* útján terjesztett a vezérőrbizottság elé. Okai erre nézve a következők: A tervezet a katonai követeléseknek szerintük legfontosabbikát, a vezénynyelvet elejti. Ezzel szemben az ellenérték nagyon csekély. A katonai vezetőség ugyanis a 450 milliónyi követelésnek csak nagyon kicsiny részének az előadásába hajlandó belemenni. Állítólag mindössze 85 millió volna az az összeg, amit a jelenlegi rendezésből a hadvezetőség kikapcsolna. Ebben a 85 millióban benne van a *kétéves katonai szolgálat behozatalára szánt 40 millió és a honvéd tüzérségnek ágyúval való ellátására szánt 26 millió. A fennmaradó összeg 19 millió, amely a tüzérség felszerelésére kell.* Ezt a 19 milliót a szövetségelt ellenzék nem találja a magyar nyelv megfelelő árának! A koalícióban egyetlen hang sem emelkedett a tervezet mellett.

Eddig legalább azt tudtuk, hogy a legközelebbi napon mi fog történni, a mai naptól kezdve azonban jó ideig még ebben is a legnagyobb bizonytalanságban leszünk. Annyi bizonyos, hogy a koalícióval egyelőre a király nem fog tárgyalni. De kivel fog? Ez a fontos. *Andrássyval* nem. *Lukácsossal* talán igen, de ő kijelentette, hogy kormányra nem vállalkozik. Ujból és újból csak felbukkan a *Wekerle* neve mint olyané, akinek még lesz szerepe, a nemzet ez újabb önvédelmi harcában.

A tegnapi eseményekről lapunk távirati rovatában nagyjában már beszámoltunk, annak kiegészítéseképpen adjuk a következőket.

Mese az üres kincstárról.

Ibn El Nerid, a fehérszakállú kordovai kalifa tanácsot ül az ő véneivel.

— Mondjátok meg nekem, ó bölesek legbölesebbjei, hogyan van az, hogy míg a nép a nagy közterheket nyögi, kincstáramba alig folyik be valami?

— Mohamed zászlajának dicsősége, gyémánteszű kalifa! Engedd, hogy ezt neked megmagyarázzuk.

Igy szólt az ősz nagyvezér, Kad Ben Hazar és belefogott fejtegetéseibe.

De a válasz Ibn El Nerid kalifát nem elégitette ki.

És sorban beszéltek a vének. Lalar Ben Ira, Alel Rasun Hafiz, Nisram Al Edmer és még a többi tizenkettő.

És Ibn El Nerid orcája mindinkább elkomorult.

— Ó öregek, oszlopai a tudásnak, minden beszédetek egy-egy rózsa, de ezek a rózsák nem fukadnak a valóság talajából és így hát nem is terjeszthetik az igazság itálát . . .

Ibn El Nerid befejezve az eredménytelen tanácskozást, éppen haza akarta bocsátani nagyjait, mikor az ajtónál jelentette, hogy egy alattvaló színe elé kívánczik.

— Ereszd be!

A jövevény földre vetette magát a kalifa előtt, majd fölállva, így szólott:

A képviselőház elnapolása.

Hir szerint Tiszáék most az *elnapolás* kieszközlésén fáradoznak. Szeretnék a királyt újlag bevinni abba, hogy mellettük állást foglaljon. A szövetségelt pártok ugyan még mindig tekintettel vannak arra, hogy a válság megoldására a lépések folyamatban vannak s így *nagyobb arányú viták* e napokban nem is várhatók, de azért Tiszáékat rendkívül bántja; hogy a képviselőház *tanácskozásait megkezdette.* Mint a vádlottak, úgy ülnek ott a Tisza-kormány tagjai a képviselőházban székeiken, érezve helyzetük teljes tarthatatlanságát és szegyénteljes voltát.

Hire terjedt, hogy Tisza elnapoltatja királyi kéziratát a Házat.

Az ellenzéki oldalon foglalkoztak Tiszáék tervével és sokan hangoztatták, hogy erre a királyt nem fogják megnyerni, mert épp a király kívánságára járult hozzá az ellenzék ahoz, hogy *április 4-ikéig* ülések ne tartassanak. Így tehát ez a határidő *kölesönös megegyezéssel* volt megállapítva s így a király a megállapodást egyoldaluan bizonyára meg nem változtatja.

Ha mégis az elnapolás bekövetkeznék, ellenzéki oldalon már is felmerült az a gondolat, hogy az elnapolási leirat *felszólalás tárgyává tétessék.* A képviselőház a leirat tudomásul vétele alkalmával kifejezheti álláspontját az elnapolás alkotmányos volta fellett. Ebben az irányban vita minden esetre provokálható, amire már precedens is van. Az ellenzék azonban ezzel a kérdéssel nem foglalkozott ma komolyan, mert az elnapolás eshetőségét valószínűnek nem tartja.

A képviselőház feloszlata.

Ez is csak hír. A kormánypárt oldaláról terjesztették ezt is ma. Eszerint *juniusban* lennének az új választások. A pénzt, hir szerint, Tiszáék *bécsi* forrásból merítenék.

Tudjuk, hogy a király ma még hallani sem akar a Ház feloszlatajáról. Elég volt neki egy ízben Tiszáék hitegetésének felülni. Ekkor is a választásokban látták Tiszáék az egyedüli orvosságot és tudjuk, hogy a fegyver visszafelé sült el.

Most még egy választás és az ország fenekestől felfordul. Bizonyára leomlanak akkor a pártok között a mai válaszfalak is és a magyar nemzet minden jobb eleme egy táborban egyesül a bécsi törekvések végleges letöréseire.

Bármennyire biztatják tehát Tiszáék az udvart az új választások elrendelésére, ebből is aligha lesz valami. De ha lenne is, sem az ellenzék, sem az országot az új választások készületlenül nem találnák. Ez a közfelfogás az ellenzék soraiban.

A király elutazása.

A király ma már *Bécsbe* utazik. Ujjab érdemleges kihallgatások addig nem történnek. Marad a dolog pár hétig úgy, ahogy ma van. Legfeljebb Tisza egymaga távozik addig is, a többi miniszterek maradnak, csak egyikük megbizatik a kabinet ideiglenes vezetésével. Lukácsról azt mondják, hogy ő maga nem akar vállalkozni, de azért valószínű, hogy meghajlik a helyzet kényszerűsége előtt.

A király Bécsbe való elutazását a bécsi lapok úgy magyarázzák, hogy a király a válság dolgában további Budapesten való tartózkodását fölöslegesnek tartja.

Ez az értesülés megerősíti azon hírünket, hogy most egy-két hétig teljes semmittevés következik be a válságban. A magyar közvéleményt próbálják kifárasztani a hosszas huzavonával.

A fölrati javaslat.

Egy-két nap múlva kiküldi a képviselőház a fölrati bizottságot, hogy szerkesztsze meg a felséghez intézendő fölratot, amely

— Nagyfényességű Ibn El Nerid! Változzék aranynyá hajad minden szála! Én vagyok a te legalázatosabb szolgád, Sen Meri Aszten, a kinek te végtelen jóvoltodból a susogó tengerpart mentén földet ajándékoztál. Kegyeskedj, hogy első méztermelésemet legjavát neked ajánljam föl, neked, a kinek elméjében Allah napot gyujtson!

És drága szövetek göngyölégéből előszedett egy szinezüst edényt, melyből a legaranyabb méz nevetett elő.

Fellett neki Ibn El Nerid:

— Kivánságodra Allah valóban napot gyujtott elmémben, mert most egyszerre látom, mi történik az adóval.

Aztán pedig így folytatta:

— Ime, amott ül tanácsosaim legszűbbike, Ben Mal Zarif, add az edényt az ő kezébe.

Sen Meri Aszten úgy tett, miként azt neki Ibn El Nerid parancsolta.

Ekkor azt mondotta a kalifa Ben Mal Zarifnak:

— Ben Mal Zarif fiam, mártsad hüvelykédet a mézbe s ajkaddal szedd magadba az ujjadra tapadt édességet. Aztán add tovább az edényt. Így történjék ez sorban. Azonban minden magasabb rangu hivatalnok egygyel többször mártsa ujját a mézbe, mint a méltóságban alatta levő.

Igy szólt a próféta utóda és tanácsosai mindnyájan szótlanul szót fogadtak.

Végül az utolsó, aki közvetlenül a kalifa mellett ült, Kad Ben Hazar, a nagyvezér, miután rangja szerint tizenhatszor mártotta az ujját a mézbe, visszatda az ezüst edényt Ibn El Neridnek.

Akkorára már a terjedelmes fazéknak még alig az alján volt egy csekélyke kis méz.

— Lássátok, sáfárjaim, — dörögte erre igazságos haragjától vérpirosra festett arccal Ibn El Nerid — hasonmód esik az állampénz dolga is. Okuljatok e leckéből, nehogy máskor méz helyett halálos mérget kelljen végigkóstolnotok.

A leleplezett hűtlen kezelők Kad Ben Hazar, Salar Ben Ira, Mal Rasun Hafiz, Nit Al Edmer és más a többi tizenkettő szegényszemre, megalázva távoztak a kalifa palotájából.

Az ámuló Sen Meri Asztennek pedig ezt mondotta Ibn El Nerid:

— Kincstáramnak őre te leszel ezentúl.

És ez időtől fogvást — ekkép jegyezte föl a krónika — bár a kordovai kalifa felre szállította le népének adóját — csodálatos! — a kincses szekrények mégis ötszörte teltebbek voltak, mint eddigelé . . .

. . . Hej, hány ország van, ahol ezt a századok előtti tanácskozást megismételni égető szükség volna!

Kubán Endre.

talajdonképpen már kész is. Gróf Apponyi Albert szövegezte meg Eberhardon s a szövetség ellenzék szűkebb bizottsága, amely átnézte, alig módosított rajta. Nem valószínű, hogy a Ház által kiküldendő bizottság, amelynek tagjait természetesen szintén az ellenzéki többség jelöli ki, változtatna rajta.

Kossuth védelme.

Említettük, hogy Lukács László pénzügyminiszternek a kormány egyik organuma azt a kijelentést adta a szájába, hogy Kossuth a korona megbízottjának a kikapcsolási tervt keresztülvitelét garantálta. E híresztelést a félhivatalos Budapesti Tudósító a következő kommunikációban megcáfolja:

A koalíciós pártok vezető-bizottságának tegnapi határozata alkalmából több lap olyan nyilatkozatokat tulajdonított Lukács László pénzügyminiszternek, amelyek nyilvánvalóan tévedésen vagy félreértésen alapulnak. Mészáros menne mindezek részletes cáfolatába bocsátkozni, annyit azonban illetékes forrásból vett értesülés szerint kijelenthetünk, hogy a pénzügyminiszter olyan nyilatkozatot, amely szerint Kossuth Ferenc a kibontakozást az ismert alapon garantálta volna, sohasem tett és annál kevésbé, mert Kossuth Ferenc aki ugyan elejétől fogva igen rokonszenvesen viselkedett a kibontakozás ezen módosításával szemben, akkor, amikor a javaslat részletes tartalmával megismerkedett, nem titkolta el, hogy annak keresztülvitele nagy nehézséget fog okozni.

Egyház és Iskola.

A református zsinat. A református zsinat tegnap délelőtt folytatta tanácskozásait Bánffy Dezső báró főgondnok és Kun Bertalan püspök elnöklete alatt.

A tegnapi ülésről szóló jegyzőkönyv felolvasása után tárgyalásra került Pokoly József és társainak már tegnap benyújtott indítványa. Ez az indítvány azt kívánja, hogy a zsinat a törvénytervezetnek egyházalkotmányi részét, a mely a jövő ülészak napirendjére van tűzve, már most utasítsa átdolgozás és kiegészítés végett az egyházalkotmányi bizottsághoz s tegye kötelességévé, hogy az átdolgozás megtörténtéről a jövő ülészak első napján tegyen jelentést. Az indítványi Pokoly József indokolta meg azzal, hogy a tervezetnek egyházalkotmányi része nagyon laza és kuszált szövegezésű, a mi a zsinatot a tanácskozások során föltétlenül hátráltatni fogja.

Dégenfeld József gróf az indítványt nem tartja elfogadhatónak, mert egyáltalán nincsen megmondva benne, hogy a fejezet milyen irányban szorul az átdolgozásra. Már pedig, ha a zsinat semmiféle direktívát nem ad a bizottságnak, akkor a bizottság se tudja, hogy mit csináljon vele.

Nagy Károly pártolja Pokoly József és társainak indítványát annál is inkább, mert lehet, hogy a zsinat a jövő ülészakon a fejezetet általánosságban sem fogja elfogadni s a vége az lesz, hogy a bizottsághoz fogják utasítani s a zsinat munkássága fennakad. Legcélszerűbbnek tartaná, ha a zsinat az egyházalkotmányi rész általános vitáját még a jelen ülészakban tartaná meg.

Mecner Béla ellenzi az indítványt. Bánffy Dezső báró lehetetlennek tarja, hogy a zsinat kiegészítésre szorulónak nyilvánít-

son egy olyan fejezetet, a melyet még nem is tárgyalt.

Szavazásra kerülvén a dolog, a zsinat Pokoly József és társainak indítványát nagy többséggel elvetette.

Ezután Bánffy Dezső báró eltávozott s az elnöki széket Degenfeld József gróf vette át.

A zsinat pedig rátért a törvénytervezet folytatolagos tárgyalására. Tegnap befejezték a tervezetnek tanügyi részét.

Dr. Király Péter királysértési pöre.

Nagy érdeklődés mellett folytatta a szegedi törvényszék dr. Király Péter debreceni ügyvéd sajtópörét. A királysértéssel, osztály és felekezet elleni lázítással vádolt ügyvéd előtt a tárgyalás folyamán felsorolták a könyvben foglalt egyes részeket, melylyel bűnösségét akarja a törvényszék rábizonyítani. A vádlott erélyesen védekezik az ellene emelt vád ellen és minden módon igyekezik a könyvben foglaltakat más irányban megmagyarázni. Kívánja, hogy a könyvből ne csak egyes részeket olvassanak fel, mert így egészen más világításban látják az abban irtak célzatát, hanem olvassák fel az egészet, mire a törvényszéki elnök elrendelte a könyv felolvasását, amely délelőttől kezdve este 7 óráig tartott. A tárgyalásról részletes tudósításunk a következő:

Király Péter dr. Pókay elnök kérdésére előadja, hogy a könyvet ő írta, de bűnösnek nem érzi magát.

Hát vegyük sorra a vádirat pontjait: A király személyének sérthetlensége ellen elkövetett izgatás ez. Ön azt írja: Botorság azt hinni, hogy vannak és lehetnek ezen a földön ember által igazságos kritikával nem érinthető szent és sérthetetlen személyek, dolgok és jelenségek. Olyan valami, a mely szent és sérthetetlen, nem létezik a józan gondolkodású ember előtt. — Mi a mondani valója erre?

Azt, hogy nincsenek szent és sérthetetlen személyek és dolgok, — én abszolút értelemben használtam. Értelmük tehát az, hogy fizikailag és erkölcsileg (etikailag) szent és sérthetetlen személyek és dolgok nincsenek és nem is lehetnek. Ezt vallja minden filozófus, akki szabadon kutatja a személyek és életjelenségek mibenlétét.

A második pontjára, amely így kezdődik: Hja, de itt nálunk Magyarországon másképpen van, — mi az előadni valója?

A felsorolt inkriminált kifejezésekkel az emberi jog szabad meggyőződés és igazságkutatás szellemének részint hivatalos, részint a megrottott közfelfogás részéről sokszor észlelhető politikai és társadalmi üldözése és elnyomása van ostromozva.

Azután önt azzal is vádolja a királyi ügyészség, hogy a könyvben olvasható A magyar nemzethez című versével a monarchia másik államával fennálló kapcsolat ellen lázít. Mit szól ön ehhez?

Kérem, ebben nincs lázítás a monarchia másik állama ellen. Nincs benne az, amit az ügyészség neki imputál. Az van ebben a versben, hogy perszonál unión kívül más kapocs ne legyen Magyarország és Ausztria között. Ez csupán azt célozza.

Itt van azután még a királysértés, amely a negyedik pontja a vádiratnak. Jön a hadur Debrecenbe a címe annak a versnek, amelyet az ügyészség inkrimált.

A Jön a hadur című versről ne tessék azt gondolni, hogy az a királyról szól. Hiszen a könyvben csillag alatt meg is jegyeztem, hogy osztrák generálisokról és nem a királyról írok.

Az utolsó vád a zsidók elleni izgatás. Kérem ebben nincs izgatás. Így darabonként kitépve a könyvből, nincs semmi értelme, de az egészbe beleillesztve fül sem tűnik. Nem célja ennek a zsidók elleni izgatás. Egyszerűen az országban felmerülő tü-

netek regisztrálása. Csak kutatása annak, hogyan lehetne a zsidókat a magyarsággal egy etikai testé egybeforrasztani. A könyvben szereplő vezérszónak inkább még ostromozza a híres antiszemitákat és határozottan pálcát tör azok felett.

A vádlott kihallgatása után, minthogy tanuk nem voltak, megkezdődtek a perbeszédék. Winkler István ügyész érvekkel hozakodván elő, fenntartotta vádját és szigorú büntetést vár. Dr. Balassa Armin védő gyönyörűen megkonstruált beszédben cáfolgatja az ügyész érveit, érzelmi momentumokat hoz fel és végül felmentést kér. Az esküdtek, a hozzájuk intézett kérdések fölött sokáig tanácskozva, kimondták, hogy Dr. Király Péter nem bűnös a királysértésben, sem a felekezet elleni izgatásban. Így a törvényszék felmentő ítéletet hozott.

Gorkij a fogságáról.

A nagy francia elbeszélő, Guy de Maupassant az író szemét szivattyúhoz hasonlította, a mi minden benyomást felszed, hogy aztán, ha kell, megtisztítva lelkén át visszaadhassa. Így történt Gorkij Maximillal, a ki a börtönben tett tapasztalatait egy nagyobb elbeszélésben dolgozta fel. Misa, a diák neve, a novella főhőse s a költő az ő benyomásai közlésében rajzolja a börtön hangulatait. A reggel, a déli séta, az éjjel érzései követik egymást. A börtönőr a fiatal diákot felkelti, hogy mosakodjék és reggelizzen, aztán felkuszik az ablakpárkányra és néz le a börtön falára, a hol egyes foglyok sétálnak, kiket tilos megszólítani. Ez a szó: tilos, állandóan üldözi. Minden pillanatban elébe áll, hogy szabad cselekvésében akadályozza. Tilos közben állani, tilos valakihez beszélni, még maga-magával sem beszélhet. Legérdekesebb az éjjeli hangulat rajza, a mikor Misa suttogó hangon megszólítja börtönőre, s elmondja neki a maga élettragédiáját. Egy újabb fejezet ez az éjjeli menedékhely-ből. Ez a rész így hangzik:

„... Az ellenőrzésnek rég vége van, a börtön mély álomba merült. Az ajtónyíláson át sajátságos hangok törnek át. Valaki morog álomban, talán fantáziál. A felügyelő léptei halkán siklanak tova az ajtó mögött, ma a merevszemű öregnek van éjjeli szolgálata. Lassan lépked a folyosón és morog magában; Misa ott ül a priescsen és figyel és gondolkodik...”

Ma a séta alatt, a himlőhelyes elbeszélte élettörténetét. Egy tiszt fia, a ki — a fehérmű-varrónót — elcsábította és elhagyta, emlékül arcképét és fiát hagyta hátra. A fiatal asszony szünet nélkül dolgozott, az élettől nem kapva egyebet, mint fiát. Előbb a zárda-iskolába, aztán a városi-iskolába küldte, de ott a tanító egyszer megvárta üstökét, s anyja, ki fiának soha egy rossz szót sem mondott, erre kivette az iskolából. Két év múlva dijnokságot szerzett neki a vizsgálobírónál, de azért ő ruházta, mert varrt, himzett mesterséges virágokat készített, dolgozott és dolgozott.

A fia katona lett, de ott — az anyja szeretetében nevelkedő — nem tudta elviselni, hogy az altisztek gúnyolják és tanóra alatt megütötte feljebbvalóját. E miatt három évi kényszerszolgálatra ítélték a mit nem számítottak be szolgálatába; de anyja, ki időközben megöregedett, csak egyre dolgozott és siratta fia szomorú sorsát. Hétévi szolgálat után kimerülve, megfélemlítve, testben, lélekben megtörve, kijött katonáéktól, anyját félig megvakulva találta, már nem tudott dolgozni s koldult a templomok előtt. De ekkor is megajándékozta egy kendővel, melyet törékeny kezeivel, félig megvakult szemével himzett. Egypár hónapig nem talált munkát s abból kellett élnie, a mit anyja összekoldult. Ekkor már egészen megvakult és nagynehezen betették a munkaképtelenek menhelyébe, ahol harisnyát köt a fiának.

— Micsoda asszony! — gondolta Misa, a kit mélyen megrendített a börtönőr beszéde.

Az öreg himlőhelyes felügyelő benéz az ablakon s rászól:

— Malin ur, miért beszél magában?

— En? En nem beszéltem.

— De hiszen hallottam.

Csak ugy...

— No lássa, ez az, tanácsolom, hogy ne tegye... ő is így tett... őszintén szólva, unokaöcsém volt.

— És? Nos?

— És becsukták az örültek házába.

Gorkij aztán elbeszéli, mint susog a két ember, a diák és az ő az ajtónyíláson át egymással, mint hozza őket a szomorú sors, s mint beszél el a himlőhelyes ő az unokaöcsése sorsát, a ki mérnök volt és embert ölt, a kit ezért nem tudott sajnálni, de annál inkább az öcsése anyját. S mialatt így beszélgetnek, a börtön falain végigzug egy vad, megdöbbentő kiáltás, megtörve, felfelve a esendet.

— Ne üss... édesem... kegyelem!

— Mi az? Mi? — kiáltott reszketve

Misa.

— Pszt, Pszt! — szólt az öreg.

Semmi, semmi, csak álmodik valaki... Gyakran kiabálnak... Mindenki van lelkiismerete... Most azonban fekdjön le... Fekdjön le az Isten nevében!... Már elütötte az éjjelt...

Felállt és ment tovább, Misa pedig végigdől a priescsen. Egy hosszú, álmatlan, gondolatterhes éjszaka kezdődött...

HIREK.

Választások. A függetlenségi párt ismét megszaporodott három taggal. Vá-cott, mint már megirtuk *Bottlik* Gyulát választották meg. Győrött Hilber Antal, a függetlenségi párt régi, kipróbált tagja került ki győztesen, jobban mondva egyhangulag. Sopronban pedig Berec Abel függetlenségét választották meg, Gróf Széchenyi Emillel szemben.

A marokkói sáska kötelező irtása. Tallián Béla földmívelésügyi miniszter rendeletet intézett Hajdúvármegye és Debrecen városához, melyben tekintettel arra, hogy a marokkói sáskának tavalyi irtása csak részben járt sikerrel és az irtásnak ez évben is folytatódnia kell, elrendeli, hogy mindazokon a helyeken, a hol a sáska tavaly mutatkozott, vagy a hol már sáska pusztított, főleg ezek dombos, szárazabb, szikesebb, nyáron szárazabb helyeit napról-napra szemmel tartásuk, észleletüket táviratilag tudassák a rovarügyi állomással, be kell jelenteni minden fajta sáskát, még ha az illető nem is marokkói sáskának vélné. A miniszter e rendeletének annál körültekintőbb végrehajtását kívánja, mert tavaly egyes községek elüljáróságának késedelmezéséből tetemesebb kár származott. A sikeres védekezésnek egyetlen feltétele, hogy a mutatózó első bajnál történjék védelmi intézkedés. Az országos rovarügyi intézet II. kerület Debrői-ut 13 sz. alatt van. Ama vármegyék községei, melyeket a miniszter körrendelete illet, kötelesek április hónap 20-tól a határt állandóan és szigorú felügyelet alatt tartani, ám a miniszter számít az érdekelt gazdaközönségre, hogy a hatóságot ebben a munkájában éber figyelemmel fogja támogatni.

Egy uriaszony öngyilkossági kísérlete. Ma, a déli órákban egy fiatal, előkelő uriaszony, ki másfél év óta legboldogabb házaseletet él, öngyilkossági kísérletet követett el. A szép asszonynál tette elkövetése előtt egy barátinője járt, akinek azonban mit sem árult el. Alig, hogy a barátinő eltávozott, az asszonyka morfiummal

megmérgezte magát. A szobaleány vette észre az öngyilkosságot, kinak segélykiáltásaira a házbéliek nagynehezen orvosra találtak, ki az első segélyben részesítette az uriaszonyt. Állapota súlyos ugyan, de nem életveszélyes. Öngyilkossági kísérletének oka: házi perpatvar.

A központi választmány ülése.

A vármegye központi választmánya e hó 13-án d. e. 9 órákor ülést tart. Az ülésen a képviselő választók ideiglenes névjegyzékét állították össze.

A régészeti ásatások befejezése.

A város által napok előtt az Ohatón megkezdett régészeti ásatásokat tegnap fejezték be. Az ásatások nem végeztek azzal az eredménnyel, melyet vártak. Az ásatások tulajdonképeni célja az volt, hogy megállapítsák, hol volt tulajdonképen az ohati monostor. Azt azonban nem sikerült felderíteni. Az Ohaton kiásták ugyan két templom alapját, de egyik sem a monostori volt. Az egyik templom egy régebbi román templom alapja, itt azonban csak az alap törmelékeit találták meg, ennek helyén egy régebbi csúcsíves templom teljesen ép téglalapjára akadtak. Ugyanehelyen rendkívül sok emberi csontvázat találtak és előkerült egy érelemekkel diszitett régi öv. A bivalyhalomnál végzett ásatások eredményeként megállapították, hogy az nem természetes, hanem mesterséges halom. Egy kisebb templom alapját ásták ki, ezenkívül a teljesen jókarban levő sírokból kiderítették, hogy az nagy temető hely volt. A templom alapja — amint a felszínre került anyagok mutatták — alakatlan természetű kőből, téglából állott. A becsülés után ítélve kisebbszerű ókori templom állhatott a bivalyhalom helyén. Azonkívül régi cserépedényeket és állati csontokat találtak.

Meglopott kereskedő. Berkesz István boltiszolga volt Mentze Henrik üzletében. Rövid ideig volt ott s az alatt az üzletből 150 korona értékű árut ellopott. Feljelentették a rendőrségnek, mely a lopott holmikat kézre kerítette.

Megjötték a gólyák. Nem panaszkodhatunk szigorú térről és mégis általános örömet okoz a fák rügyezése, a tavaszi nap-sugár, de különösen a kikelet hirnőkeinek megérkezése. Hiába enyhül meg az idő, hiába mosolyog az ég, minden csalódhatik, csak a levegő vándorai nem csalódnak soha, ha őket látjuk, igazán megnyugodhatunk. A bibic már vagy egy hónapja megjelent mozsaraink fölött, de ez még semmit sem jelent, azok csak a zizek felengedését hirdetik, hanem a gólyák, ezeknek a karsu madaraknak az érkezése után örömmel sóhajt fel minden ember. És a fecskék is itt lesznek nemso-kára.

Az egyházak és iskolák segélyezése. A városi törvényhatóság az egyházak és iskolák segélyezésére előirányzott összeget már régebben megszavazta. A város az egyházakkal a szerződést is megkötötte már, csupán a luteránus egyháztól nem kapta meg a szerződést, a miért nem is tudták jóváhagyás végett a miniszterhez felterjeszteni. A késedelem oka az volt, hogy a szerződésbe a másolásnál több hiba esuzzott be, melyeket ki kellett igazítani. A kiigazított szerződés ma érkezett a városhoz. Az összes szerződéseket most már jóváhagyás végett a miniszterhez terjesztették fel.

Marólugot ivott. A pletykának ismét áldozata van. Madarasi Zsuzsanna 25 éves cselédeleány Nyugati-utca 26 szám alatt marólugot ivott a feletti bánatában, hogy az udvarban lakó egyik haragosa rossz híreket terjesztett felőle. A marólug olyannyira összezégette Madarasi Zsuzsanna belső részeit, hogy most élet-halál között lebeg a debreceni kórházban.

Az osztálysorsjáték húzása. Az osztálysorsjáték tegnapi húzásán a következő főbb nyeresésszámokat sorsolták ki:

Tizenötezer korona: 97903.

Tizezer korona: 27315 68132 0716.

Ötezer korona: 6244 37858 31756 20949.

Kétezer korona: 97546 3828 14112 27372

42320 72924 38756 108790 49556 21075 62293 82462 10827 50248 86806 91661 98130 47879 90662.

Ezer korona: 17929 29743 43218 57638

62341 86087 98464 99355 103034 32467 38079

50786 73748 89431 103950 31347 49506 85891

92125 65351 68351 82211 103070 2327 44573

55365 59964 63667 72919 76118 83242 91808

14773 64501 93668 77574 78051 97260 7140

24239 56104 61808 94008.

Ötszáz korona: 7570 12354 35320 44113

54982 65044 65573 94056 20455 22112 25884

28498 37074 52406 59703 89687 91940 85978

102063 15286 15528 39522 41402 76039 85129

87444 97578 15175 92868 101633 104659 1095

26176 27564 30441 36437 44180 56618 57407

60836 87532 0059 17178 23897 26683 55997

61813 65540 78188 102542 107605 26877 29551

29861 33094 42349 48937 67548 81110 105291

6896 30383 75158 89308 100864.

Egy gyermek szerencsétlen halála. Ma reggel a kir. ügyszékhöz távirati jelentés érkezett Felsőjózsa községből. A távirat röviden csak annyit mond, hogy Molnár István 4 éves gyermek ütés következtében hirtelen meghalt. A vizsgálóbíró a helyszínre utazott, hogy a gyermek halálának rejtélyes körülményeit felderítse.

Vendéglősök a záróra ellen. A debreceni szállodások, vendéglősök és kávé-sok társulata kedden délután igen látogatott gyűlést tartott az „Angol királynő” külön termében Hauer Bertalan elnöklete alatt. A gyűlésen teljes számmal vettek részt az ipartársulat tagjai. A legfontosabb tárgy a záróra ügye volt. Hosszu és szenvedélyes vita után, amelyben a záróra eltörlését követelték, végre abban állapodtak meg, hogy elfogadják a kötelező zárórát a következő módok mellett: vendéglőkben éjjel után 2 órákor, kávéházakban 4 órákor legyen záróra, a zenélés éjjel után 2 óráig vendéglőkben-kávéházakban egyaránt megengedhető, a szállodákban csakis koros, 40 éven felüli nők alkalmazhatók, hogy az e téren üzött erkölcselenségek megszüntethetők legyenek. A korezmák és bormérések zárórája maradjon éjjeli 12 óra továbbra is.

Szrájk a Házban. A képviselőházba eddig vajmi kevés ember járt szigoruan törvényhozás céljából. Konstátáltatott ugyanis, hogy a képviselőház törvényhozó intézmények sokszor nem vált be, ellenben vendéglőknek mindig kitűnő volt. Az ét ermetágas, előkelő, nem is járhat be mindenki, és a gulyás, amit ott találtak a honatyá elé, sokkal jobban kidomborította a nemzeti jellem vonásokat, mint akárhány tanácskozás az ülésteremben. Ma azonban a képviselő urak megdöbbenve értesültek róla, hogy egyelőre a vendéglőről le kell mondaniok és így csupán a törvényhozásra kell fanyalodniok. (ezt meg is tették volna, de a jelenlegi politikai helyzet még erre sem igen alkalmas.) A pompás büffé-terem pedig azért maradt üresen, mert az eddigi vendéglős szrájkol. A szrájk ugyan nem minősített törvényes eszköznek, de hát aki huzamosabb időt tölt a Házban, hamar elveszti az érzékét e „nűánszok” iránt. A vendéglős azt adta okul, hogy azért szrájkol, mert a büffé mellett nincs konyha és így a pincéből kénytelen felhozatni az ételt, a mi egyrészt sok fáradságba is kerül, de másrészt az étel is elhül. Már pedig azt el nem viselheti egy önérzetes vendéglős, hogy hideg étellel traktálja vendégeit. De azt hisszük, hogy nem esünk messze az igazságtól, ha másutt keressük e szrájk indító okát. Ugyanis a vendéglős kitűnő politikai érzékével és gyakorlatával megsejtette, hogy az alkotmányos élet egyelőre nem igen fog zajlani a t. Házban és ott jó időre nem igen lesz ember, a kinek számára főzni kelljen gulyást, a mely fölér egy-egy olyan

nemzeti vívmánnyal, a mit — Bécsből ajánlanak föl nekünk. Hiába, pangó alkotmányos élet mellett a vendéglős is esőteggé válik. Így hát, azt is hisszük, Tóth János, az új gazda, hiába irt ki pályázatot a vendéglői állásra; nem valószínű, hogy pályázó akadjon. Rendezzük a politikai viszonyainkat és akkor majd lesz — gulyás is a Házban!

— **A „Vasárnapi Ujság“** április 2-iki száma 24 képpel jelent meg: Mikszáth Kálmántól humoros rajzot közöl „Az utolsó Maecenás“ címen, ezenkívül Fanghó Gyujtó Izabella érdekes emlékiratait a szabadságharc idejéből, Zempléni Árpád „Örök magyar“ című hazafias költeményét s e szépirodalmi közleményekhez járulnak a „Regénylár“ rovatban Benickyné Bajza Lenke eredeti és San Giusto olaszból fordított regényei. A további közlemények: „Az akadémiai főtitkár-változás“ (Szily Kálmán és Heinrich Gusztáv arcképével), nekrológ Cigler Győzőtől (arcképpel), Ferenc Ferdinánd főherceg legújabb arcképe családi körében, — három kép az orosz-japán háborúból, 6 kép a Nemzeti Szalon tavaszi kiállításából, köztük Munkácsy Mihály, Horvitz Lipót stb. képei, Verne Gyuláról két, Popper Dávidról egy arckép s életrajz, gr. Zichy Géza „Nemo“ című új operájának ismertetése 3 képpel, Marconi és jegyese arcképe, egy humoros kép az „Ex-lex“ bohózatból, stb. Megvannak a számban a rendes rovatok: Irodalom s művészet, Közintézetek s egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Politikai Ujdonságok“-kal és „Világkrónika“-val együtt hat korona. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest IV., kerület Egyetem-utca 4. sz. Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“ a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

x **Piac** utcai helyiségünk kiadó. Felvilágosítást ad Hegedüs és Sándor cég Kossuth utca 11.

x Használja a híres **Hajdusági pedrót**. Egy doboz 50 fillér. Kapható **Grosz Nagy Ferenc** gyógyszerésznél Debrecen, Kossuth-utca **Arany-egyszarvu gyógyszerész** társ.

TÁVIRATOK.

A képviselőház ülése.

Budapest. ápr. 5. A képviselőház ülésterme ma érdekes képet mutatott. A vidéken tartózkodó képviselők — alig egy-kettő kivételével — megjelentek a mai ülésen. A régi szabadelpártsoraiból azonban sokan hiányoztak, mintha röstelkedtek volna az ülésen részt venni.

A folyosó rendkívül élénk volt.

Az ellenzéki képviselők csoportokba verődtek és úgy tárgyalták a helyzetet, a jövő kialakulását. Természetes, sokféle kombináció merült fel, de bizonyosat senki, még a vezérek sem tudtak.

Az ellenzéki képviselők rendkívül hevesen tiltakoztak az ellen a terv ellen, hogy a Házat esetleg királyi kézirat elnapolják. Az ellenzék teljes nyugalommal néz a fejlemények elé.

Thaly Kálmán egy vitatkozó csoport előtt, melyben több Tiszagárdista is részt vett, azt a kijelentést tette, hogy jöhet akár Lobkovitz is, az ellenzék nem fél, nyugodtan néz a jövő elé.

Fél tizenegy órakor a csengő a

vitatkozó csoportokat a terembe szólította.

Justh Gyula elnök megnyitotta az ülést. Az elnök jelentéseit tudomásul vették.

Ezután **Beöthy Ákost** parentálta el az elnök. Méltatta önzetlen lángoló hazaszeretetét, tudását s odasorozta a nemzet legjobbjai közé. Indítványozza, hogy emlékét a Ház jegyzőkönyvébe örökítse meg.

A jobb oldalon kellemes hatás tett, hogy az elnök nem feledkezett meg **Neményi Ambrusról** sem, kinek emlékét szintén jegyzőkönyvben örökítik meg.

Endrey Gyula: November 18-át nem parentálja el?

Andrássy Tivadar gróf 4 heti szabadságot kér. A Ház megadja.

Elnök ezután benyújtja a haditengerészet parancsnokának meghívóját az „Erzherzog Ferdinánd“ csatahajó vízrebocsátása alkalmából

Közbekialtás: Milyen nyelven van írva?

Elnök: Természetesen magyarul, különben el sem fogadtam volna.

Majd a közben érkezett kérvényekről tett jelentést az elnök.

Megalakították a második bíráló bizottságot, melynek elnöke **Batthányi Tivadar** gróf lett és a kilencediket, melynek elnöke **Szederkényi Nándor**.

Elnök felolvassa az indítványkönyvbe jegyzett két indítványt, melyet **Kossuth Ferenc** irt be.

Egyik mely azt kívánja, hogy a Ház a november 18-iki törvény és szabály ellenesen meghozott **lex Dániel** féle határozatot semmisnek jelentse ki és a Ház jegyzőkönyvéből töröljék.

A második indítvány azt mondja, hogy a királyhoz intézendő felirati javaslat tárgyalására küldjön ki a Ház 45 tagu bizottságot.

Elnök javaslatára a Ház **Kossuth** indítványának indokolását a holnapi, csütörtöki ülésre tűzte ki.

A holnapi ülés napirendjének megállapítása után az ülés véget ért.

A moszkvai egyetemet bezárták.

Varsó, ápr. 5. Az egyetemet további intézkedésre bezárták és a hallgatókat hazaküldték.

Általános munkás sztrájk.

Szeged, április 5. Tegnap kitört az általános munkás sztrájk. A főkapitány a sztrájkanyagát felosztatta. A szociálisták küldötte **Révész** ma megkérte a polgármestert, kit vitatkozás közben megsértett. A polgármester **Révészt** kitusított, minek következménye az lett, hogy ma az összes munkások kimondták a sztrájkot. Rendzavarástól tartanak, miért is a katonaságot készenlétbe helyezték.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Szamosi Elza vendég.

április 5. Szerda **Aranyvirág** A bérlet. Daljáték.

Szamosi Elza vendég.

április 6. Csütörtök **Hajduk hadnagya** B. bérlet. Daljáték.

Szamosi Elza vendég.

április 7. Péntek **János vitéz** C. bérlet. Daljáték.

április 8. Szombat **A Páholy**. Vigjáték.

április 9. Vasárnap d. u. **Aranypatkó** Bérletszünet. Vigjáték.

Blaha Lujza vendég.

Este Inyenélők. Népszínmű.

április 10. Hétfő **Szentbernáti barátok**. Bemutató. Színmű.

Színházi hírek. Ma este kerül színre „A“ bérletben **Huszka Jenő** 3 felvonásos daljátéka az „Aranyvirág“ **Szamosi Elza**, a m. kir. operaház művésznőjének vendégfelléptével. A művésznő **Stone Ellen** szerepét játssza, a 2-ik felvonásban **Carmen** nagy áriáját éneklő betétül. Csütörtökön a „Hajduk hadnagya“ kerül színre „B“ bérletben, melyben a művésznő **Jadviga** grófnő szerepét játssza. Bucsufellépte pénteken lesz a „János vitéz“-ben, melyben **Iluskátés** a francia királykisasszonyt játssza.

Ohorn Antal 5 felvonásos színművéből „a szentbernáti barátok“-ból megkezdődtek a színpadi próbák. A bemutató előadás hétfőn lesz.

Kossuth Ferenc a Nemoról. **Zichy Géza** legújabb babérai közt nem utolsó az a levél, amelyben **Kossuth Ferenc** gratulált neki a **Nemo** operaházi sikeréhez. A vezérbizottság elnöke, aki abban is különbözik a mi vezető politikusainktól, hogy érdekli a művészetek iránt és arra is talál időt, hogy egy szép magyar operát végighallgasson, nagy elismeréssel nyilatkozik **Zichy gró** Nemojáról és levelében többek közt ezeket írja: „Én e művet mint szakértő elsőrendűnek tekintem és mint magyar ember, két kézzel tapsolok neked! Képviseld dicsőséggel a mi szegény hazánkat a nagy maestrók **Olimpusán**“.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Thaly Kálmán tolvaja. **Juraszek** főkus, egy pelyhedző állu foglalkozás nélküli suhanc, fiatal kora dacára már több ízben volt büntetve betöréses lopás miatt. Ez évi január hóban az **Üllői-ut** 1. sz. alatt lévő ház körül ólalkodott és mikor észrevette, hogy az első emeleten lakó **Thaly Kálmán** országgyűlési képviselő távozik a házból, belopódzott a lakásba, a honnan egy télikabátot, egy revolvert és egy értékes kését lopott. **Thaly** feljelentésére a rendőrök másnap letartóztatták és tegnap délelőtt lopás büntette miatt vont a felelősségre a budapesti büntető törvényszék I. számú ítélőtáncsa **Cseke Kálmán** dr. elnöklete alatt.

Thaly Kálmán az elnök kérdésére elmondta, hogy a kabátot másfél évvel ezelőtt 65 forintért vette, a revolver és a kés együtt 20 forintot ért.

— Kíván máltóságos uram uram kárterítést? — kérdezte az elnök.

— Mit kívánjak ettől a nyavalyástól? — felelt **Thaly**. — Csak legalább azt mondaná meg, hogy hol zálogosította el a kabátomat, mert bizony azt még használhatnám.

A vádlott, a kinéi a revolvert meg is találták, nem tagadja a lopást és a nagy nyomorral védekezett. Azt állítja, hogy a kabátot három forintért adta el, a kést pedig két hatosért.

Az ügyész minősített lopás miatt kérte elítélni a vádlottat, mert a lopott tárgyak értéke meghaladja a száz koronát. A törvényszék rövid tanácskozás után Juraszek Rókust az ügyész indítványa alapján nyolc hónapi börtönrre ítélte. A vádlott az ítélet ellen felebbezést jelentett be, de felebbezett terhére a királyi ügyész is.

REGÉNY-CSARNOK.

Hortobágyi pusztán fúj a szél...

(Folytatás.)

A reggeli mellett ülve, tiszta fehér volt a nagyságos asszony arca. Figyelmeztetnem kell itt a mélyen tisztelt hölgyeket, hogy a mint a pudert az arcról vakarni lehet, ez még a legféhébb arc természetes színének sem felel meg; pedig úgy vélném, hogy az a máskülömben ártatlannak tartott arcféhérités nem egyébre, mint arcszín természetes fehérségének emelésére lenne. Ezzel az agyonpuderezettarcszínem hitem szerint, mindenki úgy lehet mint én vagyok, hogy látván a pudert, pudernek és nem arcszínnek nézem. Az illető arc tulajdonosa nem az ő rá néző szemét, hanem saját magát ülteti föl. A pudert nem tanulja cégnék senki, jelen esetben pedig úgy voltam vele, hogy keserűen ittam meg a kávémot. A cukortartóban előttem fehérlő porunkor igen hasonló volt a pudérhez, s habár benne volt a cukorszedő kis ezüst-avagy alpakka-kanál, nem mertem igénybe venni. Emberek vagyunk tévedhetők vagyunk, s ha a szobalány a cukortartóba cukor helyett pudert csejtött, én bizony nem ülök föl neki! Elég ha látom, még csak az kellene, hogy egyszem is.

De így kellett nekem sárga kocsin sárga kocsissal utazónak, aki eleganciával lepilhatni véltem a vidéket, emberi gyarlóságomban azt hívném, hogy a régi zsupcs házfedelű provinciával állok szemben, a mely e féle nagy urat a régi vendégszeretet legmegtisztelőbb őszinte bámulásával fog ellátni s ime tonyos kastélyokkal, parkirozott udvarokkal, három emeletes ebédlő-kredencekkel, majolika-vázákkal és puderezett mumiákkal találkozom. Ha elegancia kell, lakjál jól vele. Nesze a pudér, egyél...

Hja: a vasut! A közlekedés, az érintkezés, a tapasztalás, a világlátás, elsajátítása a pénzbecserülő tudások mindenféle nemének: a tudakosság mindenféle oszlopos újságának, hogy minél fényesebb lehessen a vergődés és minél bizonyosabb a tönkrementés!...

Mikor még valaha az apámmal rácsos oldalú, ekhós (ernyős) szekéren erre utaztunk, kisebb volt a kredene, de nagyobb a tál; mertesirkével, pulykával, libával, kacásával, ödöngő hizókkal, futkosó malacokkal volt kiparkirozva az udvar. Hogy a bokor meg a virág ne lenne szép, azt nem mondom, hanem azért megjárja a ropogós malacpeesenye is.

A felföldről jövet a régi világban is erre vezetett Debrecenbe az országutja, most is ugyan, csak hogy más ember most nem jár rajta. Az utas ember vasuton megy, azon hamarabb éri a boldogságot. Már el is felejtettem, hogy Tisza-Füred afféle két ur szolgáltatában álló mezővárosa tul a Tiszának, csak most, a mikor a sárga kocsin Debrecen felé ki akartam belőle jutni, állta utamat a város — notabene alsó oldalán — a sok homokhegy, mint megannyi finác, hogy vámot fizessek. A fizetés abból áll, hogy a sárga kocsi kerekeibe belekapaszkodott a sárga homok és huzta magát kéréltetetlenül a határig. Mikor a két szürke a sárga kocsival az utolsó sárga domb tetejére

fölmászott és tengerszínü zöld keblét föltárta előttünk a szabadító Hortobágy, a homok csak akkor hagyott el.

Onnan a bombról, annak a beláthatatlan délibáb-fürednek ragyogó mélyébe tekintve, és lefelé ereszkedve talán még azt is gondoltam, hogy hattyu vagyok s mindjárt ott uszom, lebegek most azon a felhővel csokolódzó sugárhullámon és csak egy kis kopogtatás, hogy megnyíljon az égkapu s mint Lohengrin a brabanti Elza felém tárt karjaiba hulljak.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Szálas takarmányok szállítása. Szálas takarmányoknak a gazdák részére való szállításánál a kereskedelmi miniszter újabb rendelete szerint szállítási igazolvány nem szükséges.

Dohánytermelési és trágyázási kísérletek. A debreceni dohánytermelési kísérleti állomás ez évben is fölhívta a gazdákat, hogy a dohánytermelés fejlesztése érdekében az állomásnak termelési kísérleteiben segítségre legyenek. Értesülésünk szerint több gazda ajánlkozott termelési és trágyázási kísérletek végzésére.

Első Magyar Baromfi tenyésztő Részvénytársaság. Több nagybirtokos Felső-Pakony pusztán baromfi-tenyésztő és értékesítő társaságot alapít 120,000 korona alaptőkével. A társaság, melynek címe „Első Magyar Baromfitenyésztő Részvénytársaság”, célul tűzte ki úgy a hazai, mint a külföldi piacokat-tojással és hízalt baromfival ellátni, a magyarországi baromfitenyésztők termékeit értékesíteni és megfelelő tenyész kiválasztás útján a kisebb tenyésztőknek standardszerű fajbaromfiakat megbízható beszerzési forrásul szolgálni, végül a hazánkban ma még ismeretlen tolltisztítási üzletet is felkarolni.

Gőzeke-szövetkezetek Torontálban. A Torontálmegyei Gazdasági Egyesület mozgalmat indított gőzeke-szövetkezetek alakítására, aminek meg volt a kellő eredménye. Ez évben már két szövetkezet alakult meg. Az egyik Gyéren a másik Nagybecskerekben. Az utóbbi most tartotta alakuló közgyűlését. A szövetkezeti tagok eddig 1000 kat. hold évenként való szántását biztosították.

Tenyészszűző kiosztás. A földművelésügyi miniszter 50,000 korona kölcsönt adott a Veszprémmegyei Gazdasági Egyesületnek amely ez összegben 210 db. tenyészszűzőt szerzett s osztott ki a napokban a megye kispapjái közt.

A középeurópai közgazdasági egyesület Ausztriában. A középeurópai közgazdasági egyesület osztrák osztálya tegnap tartotta alakuló gyűlését Schoeller Pál lovag elnöklése alatt. A gyűlés, melyben Ausztria gazdasági érdekköréi nagy számban voltak képviselve, elnökké Plenér Ernő dr.-t, alelnökké Exner Vilmost, Kink Gyula lovagot, Kolowrat-Krakowski Lipót grófot és Zedtwitz Miksa Károly grófot választotta meg. A megalakulás után Plenér Ernő dr. elnök hosszabb beszédet mondott, melyben határozottan fejtegette az egyesület céljait.

A budapestkőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Április 5. A sertésüzlet irányzata tartott.

A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű. Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli sulyban) 129—130 fillérig. Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli sulyban) 134—135 fillérig. Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő sulyban) 133—135 fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő sulyban) 134—513 fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli sulyban) — fillérig. Közép (páronként

240—280 kilogramm sulyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. — III. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli sulyban) 133—134 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő sulyban) 131—132 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) 129—130 fillérig. IV. Romániai eredetű (Stachl): Nehéz (páronként 240 kilogramm felüli sulyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli sulyban) 135—136 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő sulyban) 133—134 fillérig. Könnyű (páronként 260 kilogramm terjedő sulyban) 131—132 fillérig.

Sertéslelészám: 1905. április 3. napján volt készlet 25423 darab. — 1905. április 4. napjára felhajtott 576 darab. 1905. április 4. napján elszállított 465 darab. 1905. április 5. napján maradt készletben 25534 darab.

NYILTTÉR.

Részvény alírási felhívás.

Alapítási tervezet.

Alólírottak Debrecenben részvénytársasági alapon egy melasse (szörplé) erőtakarmány gyárat óhajtunk létesíteni, s miután annak alapítását elhatároztuk, részvényalíráásra hívjuk fel Debrecen szabad királyi város és vidéke mélyen tisztelt gazdaközönségét és mindazokat, kiket e vállalat alapítása egyébként érdekel.

A vállalat tárgya és célja: erőtakarmányt gyártani, amely a természetes takarmányokat: kukoricát, zabot, árpát stb. teljesen pótolja s annak ismert jóságát mellet ezeknél olcsóbb is, továbbá a gyártáshoz a gazdasági termékek hulladékait is felhasználni, hogy a most értéktelen hulladékokat a gazdák ezton értékesíthessék.

A vállalat határozatlan időre alakul s mindaddig fennáll, míg annak felhasználása a kereskedelmi törvény 201. §-ának 2—4 pontja értelmében be nem következik.

Az alaptőkét 100,000: Egyszázezer koronában állapítottuk meg és ezer darab 100, azaz Egyszáz korona névértékű részvény kibocsátásával kívánjuk biztosítani.

Miután az üzem folyamatba tétele a gyártáshoz szükséges anyagok beszerzése szempontjából sürgős, az alírási zárdejét rövid határidőre: 1905. évi április hó 30-ára tettük.

Azon reményben, hogy a gazdaközönség és más érdekeltek ezen nagy gazdasági jelentőségű és mindnyájunk érdekét egyaránt szolgáló vállalat létesítését örömmel és készséggel fogják elősegíteni, maradtunk:

Debreczenben, 1905. évi március 25.

Kiváló tisztelettel:

Csanak János, Debrecen, birtokos. Rickl Antal, Debrecen, birtokos. Király Gyula, Debrecen, városi tanácsnok. Polgári Bálint, Debrecen, birtokos. Ifj. Kertész István, Debrecen, birtokos. Veszprémy Zoltán, Debrecen, vármegyei főjegyző. Vinnay Géza, Debrecen, műszaki tanácsos. Horváth József, Debrecen, sertéskereskedő. Schweiger Sándor, Budapest, gyárigazgató. Kertész János, Debrecen, nagybérlő. Kövendi Domokos, jószágigazgató. Berger Jenő, Debrecen, építész. Ungváry József, Debrecen, sertéskereskedő. Nagy Jakab, Debrecen, sertéskereskedő. Sesztina Jenő, Debrecen, vaskereskedő. Lamprecht Frigyes, Debrecen, pékmester. dr. Révi Nándor, Debrecen, ügyvéd.

Alíráskor a részvény 10 százaléka készpénzben lefizetendő.

A részvény befizetések a Debreceni Hitelbank részvénytársaságnál történnek.

E rovatban közlötékért felelősséget nem vállal a szerkesztőség.

Benzinmotorok, gőzcsepplőkészletek, aratógépek és egyéb mezőgazdasági gépek

legújabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

a magy. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynökségénél

Budapest, V., Váci-körút 32.

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Megérkeztek!!

a tavaszi idényre a legújabb

Női divatszövetek,

Gyapja és borduros De-
lalmek 50 krtól feljebb,

Bluse selymek,

Divatos ruhadíszek, Csi-
p-kék, ezalagok és belés-
árak

Szabó Lajos Fiai cégnél

Debrecen, Rózsatér.

Az általánosan elismert kítűnő

Mohai Ágnes

természetes gazdag szénsavtartalmu ás-
ványviz, amely összetételénél fogva a
forgalomban levő külföldi vizekkel szem-
ben az első helyen áll, ugy azokat min-
den tekintetben felülmúlja.

Főraktára:

Mayer Jenőnél

1 literes üveg 19 kr.

¹/₂ „ „ 13 „

mélyen leszállított áron kapható.

Tavaszi nyáriujdonságok

Nőruha mosószővetek ugymint; ho-
nikék karton, zefirek, zefir ba-
tisztok, selyemzefirek, fehér és
színes ruhapikétek szerb vászon
férfi ingzefirek, gazdasszonyi ze-
firkötények.

Minden szélességű havasi gyol-
csok, Ibolya, Rózsa vásznak és
minden fajlen vásznak. Kész női és
férfi fehér neműek.

KARDOS LÁSZLÓ.

nagyraktáraiban DEBRECEN,
Kossuth-utca 9 szám.

Piac-utca 7. szám alatt a
Lovass és Ladányi

csődtömeg

áruraktárát további nagy
áruszállítás mellett árusítjuk el.

Nagy mennyiségben kaphatók:

Női ruhaszővetek,

Blouz selymek, —

Delalmek, zefir és mosókelmék,

Francia derékfűzők,

Csipekék, szalagok,

Kész blouzek és szoknyák,

Ágy- és asztalterítők,

Paplanok, pokrócok,

Vásznak stb. stb.

Donogán és

Somossy

állandó főüzlete

Kistemplom-bazár.

A legfinomabb Calcium-Carbid

legalább 100 kilogramm vételnél

100 kilónként 28 korona.

50 kilós ládákban, vagy 100 kilós csomagolásban akár-
mely állomásra szállítva, Magyarország főútvonalain.

A számla-összeg előleges beküldése, vagy utánvét mellett
kapható:

**Società anonima per l'utilizzazione delle forze
idrauliche della Dalmazia Tiest.**

Fiatal báró

Ósrégi, legismertebb hazai mánás család ivadéka, vidéki ál-
lami tisztviselő barátom óhajtana

megnősülni.

Igéneyei: polgári házas nevelésű 18—20 éves hajadon, özvegy
vagy elvált asszony, 90-100.000 korona hozomány, melyből csak
30-40.000 koronára reflektálna, többi lehet ingatlan vagy más
vagyon, mely után az életjáradék a háztartáshoz használtatnék
fel. Ajánlatok, melyek csak közvetlen rokonoktól fogadhatnak
el, „Méltóságos“ cím alatt (9670 sz.)

Schwarz József központi hirdetőjébe:
Budapest, Marokkai utca 4. intőzendők

● Titoktartás becsületszóra biztosítottatik. ●

Megbízható cégek

Békés Lajos uri divat, kalap és fehérnemű üzlet. Piac-utca 44. szám.

Sírkövek legolesóbban kaphatók a **Debreceni kőipar vállalatnál** Piac-utca 56.

Killer Ede egyedüli gőzerőre berendezett butorgyár, Debrecen.

Fényképészeti cikkek gyári árkban a **Schwartz-féle** pipatizletben kaphatók.

Gőzmosóda Széchenyi-u. 42. Telefon 323.

Főutca 4. sz. alatti bazár és porcellán üzlet e hó végével megszűnik, az áruk olcsón árusítatnak.

Rendkívüli árak!

Gyári raktár a legújabb **Fekete, Szines és Csipke Napernyőkből**

Bosznay J. és Társa
Debrecen, Kossuth-utca 5.

A nálunk vásárolt **Ernyőket** ha netalán azok **egy éven belül** elszakadnának, teljesen **díjmentesen** huzatjuk át!

Óriási választék!

Óriási választék!

Feltűnő olcsó árak!

Serravallo

Kina-bora vassal.

Erősítőszert gyöngéledők, vérszegények és lábadozók részére. Étvágygerjesztő, idegerősítő szer.

Kiválóan jó ízű.

Több mint 3500 orvosi elismerő nyilatkozat.

Kapható: J. Serravallo-nál

Trieszt-Barcola.

A gyógyszertárakban pedig 1/2 lit. ü. 2 K. 60 fill.-ért
1 " 4 80 "

BRÁZAY FÉLE SOSBORSZESZ

NAGY ÜVEG
ÁRA: 2 KORONA

KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA

HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGEZHEZ

... MELLÉKELVE VAN! ...

Védjegy: „Horgony”.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régióknak bizonyult háziszert, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvénynél, csúznál és meghűléseknel bedőresülésépen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, amely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: **Térk József** gyógyszerésznél, Budapest.

Richter gyógyszerára
az „Arany oroszlanhoz”, Prágában,
Elisabethstr. 5 neu. Mindennapi szükséglet.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

Ugy hat, mint a bomba! Antinicotin-cigarette-hüvelyek, szivar skatulákban. Jakabi-gyára Wien, VIII. Piaristengasse.

Magvak nagyraktára Debreczenben

Kontsek Gézanál, Kossuth-utca.

Valódi erfurti, konyhakerti és virágmagvak direkt behozatala a legelső világhírű forrásból.

Gazdasági magvak a legjobb fajtiszta és magas csiraképességű minőségben. — Lucerna, lóhere, quedlinburgi és hazai takarmányrépák, disz-, pázsit- és réti fűmagvak nagy választékban. — Büköny csibehur, cukorcirok, muhar.

Kertészetemből:

mindennemű évelő virágtövek, virág és konyhakerti termények plántái, virághagymák és gumók nagyválasztékban.

Remek chrisantemum tövek 10 drb. 2-80 korona. Ujdonságok 10 drb 5 korona. Legszebb cactus gyöngyikék (georginák) 10 drb 3-60 korona. Ujdonságok 5 korona. Japáni liliumok, tubarózsák, begoniák, Japáni iris, Crozy és orchidea virágu Cannák igen olcsón.

Nagy képes árjegyzék kívánatra.

Lóheremagvakban igen előnyös ajánlatot tehetek.

